

سنڌي

سنڌو پارٽي

درجو نائون

پارٽيه سنوڌان

باب - چوٿون الف

بنيادي فرض

قلم 51A

بنيادي فرض : پارٽي جي هر هڪ ناگرڪ جو فرض آهي ته :

(الف) هو پارٽي جي سنوڌان کي مڃيندو، ان جي قومي جهنڊي، قومي ترانِي، آدرشن ۽ سنسٽا جي عزت ڪندو.

(ب) آدرشن ويچارن، جن آزاديءَ جي لڙائيءَ لاءِ همٿايو ۽ اُتساهه ڦوڪيو، انهن جي سنڀال ۽ پوئواري ڪندو.

(پ) پارٽي جي ايڪٽا، اڪنڊتا ۽ سمپوريٽا جي رکشا ڪندو.

(پ) ديش جي حفاظت ڪندو ۽ وقت پوڻ تي ديش سيوا ۾ ٽپي پوندو.

(پ) سڀني ماڻهن ۾ هڪ ايڪٽا جي پاونا پٽدا ڪندو، جيڪا ڌرم، پاشا، ڪيترواد جي پيڊپاءِ کان پري هوندي. اهڙيون رسمون جيڪي عورت ذات خلاف هونديون، انهن جو بهشڪار ڪندو.

(ت) پارٽي جي جامع سنسڪرتي ۽ شاندار ورثي جي حفاظت ڪندو ۽ مُلهه سمجھندو.

(ن) قدرتي ماحول جهڙوڪ جهنگل، ڍنڍون، نديون، جهنگلي-زندگي انهن جو بچاءُ ڪندو ۽ سڀني پراڻين لاءِ دردمندي رکندو.

(ن) وڳيانڪ درشتي، انساني مُلهه، چاچ جوڇ ۽ سڌاري جي پاونا کي اهميت ڏيندو.

(ث) عام ملڪيت کي سلامت رکندو ۽ هنسا کان پري رهندو.

(ث) شخصي ۽ گڏيل مشغولين جي سڀني ڪيترن ۾ اڳتي وڌڻ جي لڳاتار ڪوشش ڪندو جنهن ملڪ اڳتي وڌندو رهي ۽ ڪاميابيءَ جي اوچاين کي چهي.

(ڪ) ماءُ يا پيءُ يا ڀالڪ آهي ته اهو ضرور ڏسي ته پنهنجي ٻار کي تعليم حاصل ڪرڻ جو موقعو ڏيندو. جنهن جي عمر ڇهن ۽ چوڏهن سالن وچ ۾ هجي.

سرڪاري فيصلو نمبر : آڀياس ۲۱۱۶ (پر.ڪر.۱۶ / ۴۳) ايس.ڊي. ۴. تاريخ ۱۶.۴.۲۵ موجب اسٽاپٽ ڪيل ڪو آڊر ڀينٽينگه ڪاميٽيءَ جي تا. ۱۷.۳.۲۰ جي ميٽنگه ۾ هي درسي ڪتاب طيء ڪرڻ لاءِ مختصر منظوري ڏني ويئي.

سنڌو پارٽي

درجو نائون

سنڌي

مھاراشتر راجيہ پانيہ پستڪ نرمتي و آڀياسڪرم سنشودن منڊل، ڀٽي.

پرواري 'ڪيو آر ڪوڊ' ڪي سمارٽ فون ذريعي اسڪين ڪري
سگھجي ٿو. ان وسيلي توهان ڪي پڙهڻ / پڙهائڻ لاءِ
ڪارائتيون لنڪس (URL) ملنديون

پهريون چاپو: 2017 © مهاراشگر راجيه پائيه پُستچ نرمتي ڇاپياسچرم سنشودن منڊل، پڻي-۴۱۱۰۰۴.
 سڌاريل چاپو: 2021 مهاراشگر راجيه پائيه پُستچ نرمتي و اپياس ترم سنشودن منڊل، تتاب جا سپ
 حق واسطو محفوظ آهن. هن تتاب جو توبه ٽچر ڊائريچ گر، مهاراشگر راجيه پائيه
 پستچ منڊل جي لکيل اجازت کان سواءِ کڻي نٿو سگهجي.

مکيه سهم سنبوچ	: شريمتي پراچي رويندر ساڻي
سنڌي پاشا سمتي ۽ اڀياس گت سمتي	: ڊاڪٽر ديال 'آشا' سپاتي شري آشوک ڪملداس مڪتا، ميمبر شريمتي ميران مهيش گدواڻي، ميمبر شره وجيه راجچمار منڱلاڻي، ميمبر شره گوورڌن شرما 'گهايل'، ميمبر شريمتي راجيشره قيفانند تيچچنداڻي، ميمبر شريمتي تاجل ڇانيل رامچنداڻي، ميمبر
سنڌوچ	: شريمتي تيتچي جاني (انچارج وشيش ڇاڌتاره سنڌه)
سنڌوچ سهايب	: شريمتي گيتا گڻيش ناتر (تاڀي رائيجر، سنڌه)
ٿاڀپ سيگنگه	: شماره ميران چاول، موبائيل : 9822117383
چترتار	: شماره سوپنالي وجيه تمار اڀاڌيه
نرمتي	: شره سچيتانند آتڙه (مکيه نرمتي آفيسر) شره راجيندر چندرت (نرمتي اڌتاره)
پرئاشچ	: شره وويچ اُتر گوساوه، پائيه پُستچ نرمتي منڊل، پرياديوه، ممبئي - ۲۵.
تاغڌ	: ۷۰ جي .ايس.اير. تره وو
پرنگنگه آرڊر	:
چاپيندڙ	:

پرستاونو

پيارا شاگرد دوستو

توهان سڀني جو درجي نائين ۾ سواگت آهي. هن کان اڳ واري درجي ۾ به توهان سنڌو يارتي ڪتاب پڙهيو آهي. سنڌو يارتي درجي نائين جو هي درسي ڪتاب اوهانجي هٿن ۾ ڏيندي اسان کي بيحد خوشي ٿي رهي آهي.
 دوستو سنڌي ٻولي سڀني نموني ڳالهائڻ ٻولھائڻ اچڻ لاءِ اوهانجو لفظن جو خزانو چڱو هجي. ان لاءِ هن درسي ڪتاب جون آکاڻيون، گفتگو، سبق - ڪوتائون گيت پڙهي نوان نوان لفظ، اصطلاح، چوڻيون سکڻ لاءِ ملنديون. اسان کي ائين ٿو لڳي ته هي ڪتاب پڙهي توهانجو ماهر پاشا لاءِ پيار ضرور وڌندو.

توهان کي وڻي ان لاءِ درسي ڪتاب ۾ لفظن جي راند، پورڪ اڀياس، مات ۾ پڙهو، پاڻ ڪريان، پاڻ سڪان، چتر ڇاچيو، ٻڌايو، جملا بدلائي لکو. اهڙي نموني جون انيڪ مشغوليون ڏنيون آهن. ساڳي نموني وياڪرڻ جا الڳ الڳ روپ سڀني نموني ڏنا ويا آهن. ان کان سواءِ نئين نموني جو بدلائي موجب ڳالهائڻ ۽ لکڻ جو موقعو مليل آهي. توهان کي موبائيل، ڪامپيوٽر سولائي سان واپرائڻ اچي ٿو. هن ٽيڪنيڪ جو اڀياس ۾ اڀيوگ ٿي، ان نظريي سان ڪجهه مشغوليون ڏنل آهن. سنڌي پاشا سکڻ وقت ان مان ڪجهه ملهه سکڻ، سماجڪ مسئلا سمجهڻ ۽ اهي حل ڪرڻ لاءِ ان تڻ هجي، اهو به اهميت وارو آهي، ان نظريي سان درسي ڪتاب ۾ آيل سبق، مشغولين ۽ اڀياس جو ويچار ڪريو.

هي درسي ڪتاب توهان کي وڻيو ڇا، اهو اسان کي ٻڌائيندا. توهان سڀني کي شپ ڪامنائون.

(ڊاڪٽر سنبيل مگر)

سڃاڻج
 مناراشتر راجيه پاعيه پُستڪ نرمتي و
 اڀياسڪرم سنشودن منڊل، پڻي.

پڻي،
 تاريخ ۲۸ اپريل ۲۰۱۷، آڪٽ ٿيچ
 پارتيم سوريه : ۲ ويساڪه ۱۹۳۹

ڀارت جو سنوڌان

ديباچو

اسين ڀارت جا لوڪ، ڀارت کي هڪ مڪمل طور
خودمختيار سماجواڊي سَرو ڌرم ۽ سر-ڀاؤ وارو
لوڪشاهي گُڙاجيه بڻائڻ لاءِ گنڀيرتا سان فيصلو
ڪري ۽ انهيءَ جي سڀني ناگرڪن کي :

سماجڪ، آرٿڪ ۽ راجنيتڪ نڀاءُ، ويچار، اظهار،
وشواس، شرڌا ۽ اڀاسنا جي آزاديءَ درجي ۽ موقعي
جي سمانتا؛ خاطريءَ سان حاصل ڪرائڻ ۽ انهن
سڀني ۾ شخصي سؤمان ۽ راشتر جي ايڪتا توڙي
اڪنڊتا جي خاطري ڏيندڙ ڀائپچارو وڌائڻ لاءِ.

اسان جي هن سنوڌان سڀا ۾ اڄ تاريخ ڇويهين
نومبر، ۱۹۴۹ جي ڏينهن، هن ذريعي هيءُ سنوڌان
سويڪار ڪري، ان کي قانون جي روپ ۾ پاڻ کي
ارڀڻ ڪريون ٿا.

راشتر گيت

جَنَ گَنَ مَنَ اَڌيناڪَ جِيَهَ هي،
پارَتَ پاڳِيَهَ وڌاتا
پَنجابَ، سَنڌَ، گُجراتَ، مَراڻا،
دراوڙَ، اُتڪَلَ، بَنگَ،
وَنڌِيَهَ، هَماچَلَ، يَمُنا، گَنگا،
اُچچَلَ، جَلِ ڌَ تَرَنگَ،
تَوَ شَپَ نامي جاڳي،
تَوَ شَپَ آشيس ماڳي،
گاهي تَوَ جِيَهَ - گاتا،
جَنَ گَنَ - مَنگَلَ داڪَ جِيَهَ هي
پارت پاڳِيَهَ وڌاتا،
جِيَهَ هي، جِيَهَ هي، جِيَهَ هي،
جِيَهَ جِيَهَ جِيَهَ جِيَهَ هي،

پرڻگيا

’پارت منهنجو ديش آهي. سڀ
پارتواسي منهنجا ڀائر ۽ پيٽر آهن.
مونکي پنهنجي ديش لاءِ پيار آهي ۽
مونکي ان جي شاندار ۽ طرح طرح جي
ورثي تي غور آهي. مان سدائين ان جي
لائق ٿيڻ جو جتن ڪندو رهندس.
مان پنهنجن مٿن ماڻهن، اُستادن ۽
سڀني بزرگن جو سمن ڪندس ۽ هر
ڪنهن سان فضيلت ڀريو ورتاءُ ڪندس.
مان پرڻگيا ٿو ڪريان ته مان
پنهنجي ديش ۽ ديشواسين سان سڄو ٿي
رهندس. انهن جي ڪلياڻ ۽ آسودگيءَ
۾ ئي منهنجو سک سمايل آهي.’

آپياسڪرم

مقصد :

’مهراڻي راجپوت آپياسڪرم خاڪو ۲۰۱۲‘ موجب سڪڻ سڪارڻ جي ترتيب ۾ ڪيتريون ئي تبديليون آنديون ويون آهن. درجو نئون سنڌي گڏيل آپياس درسي ڪتاب تيار ڪرڻ وقت هيٺيان مقصد ڏيان ۾ رکيا ويا آهن.

۱. درسي ڪتاب ۾ ڏنل نثر ۽ نظم جي مواد کي شاگرد سؤلائيءَ سان سمجھي سگھي ٿو.
۲. امتحاني پيپر بدران عملي پرچو اها تبديل آڻڻ سبب ڏنل مواد سان لاڳاپو رکندڙ توڙي غير لاڳاپو رکندڙ مشغولين ڏنل آهن جيئن شاگرد پاڻ عملي ڪاروايون ڪري پنهنجو گيان وڌائي سگھن ٿا.
۳. ٻار سوال جواب رٿڻ بدران پنهنجي عمر ۽ ڪلپنا شڪتيءَ موجب ويچار ظاهر ڪري سگھي.
۴. نثر ۽ نظم سان لاڳاپو نه رکندڙ ڏنل مشغولين ۾ ٻار پاڻ بهرو وٺي ’پاڻ ڪريان، پاڻ سڪان‘ ان مٿي تي هلي پنهنجي دماغي قابليت وڌائي سگھي.
۵. ٻڌل ۽ پڙهيل ساهتيءَ جي جدا جدا انگن کي شاگرد پنهنجن لفظن ۾ بيان ڪري سگھي.
۶. ڊڪشنريءَ جي استعمال کي شاگرد وڌيڪ اهميت ڏئي.
۷. ٻوليءَ تي شاگرد پڪڙ حاصل ڪري سگھي جيئن سکيا جي جدا جدا ڪيترن ۾ پنهنجا ويچار مناسب طريقي اظهار ڪري سگھي.
۸. درسي ڪتاب ۾ گيان، رچناوڌ ۽ مشغولي آڌارت سکيا تي زور ڏنو ويو آهي. جيئن شاگرد جي سڪڻ لاءِ دلچسپي وڌي ۽ مشغولين ڪاميابيءَ سان پوريون ڪري سڪڻ سڪارڻ جي پرڪريا ۾ هو چست ڀاڳيدار بڻجي.
۹. ديش پڙهڻ، صحت، صاف صفائي، انساني جذباتن جو قدر، پاڻ تي ڀاڙڻ انهن وڻين بابت شاگردن جي سمجھه صحيح ۽ پختي بڻجي.
۱۰. شاگرد گهر، اسڪول، سماج ۽ ديش ڏانهن پنهنجون جوابداريون سمجھي سگھي.

فهرست

نثر

نمبر	سبق	ليکڪ	صفحو
1.	نئين روشني	شريمتي گوپي موٽواڻي	1
2.	وقت جي پابندي	پرنسيپال لعلسنگھ آجواڻي	6
3.	سنڌي ڏڻ وار	پنڊت ڪشنچند جيتلي	11
4.	وطن لئه جان پي صدقي	گورڊن شرما ”گهايل“	16
5.	مهمان	-----	21
6.	چترڪار ۽ چترڪلا	شري مينگھراج تلريجا	25
7.	آرسي	-----	30
8.	پيار جي جيت	شري تيرت سپاڻي	37

نظم

نمبر	بيت	شاعر	صفحو
1.	غزل	ڊاڪٽر ديال ”آشا“	42
2.	شاهه جا بيت	شاهه عبداللطيف	44
3.	اڳتي هلو	پرسرام ضيا	46
4.	ساميءَ جا سلوڪ	شري چئنراءِ بچومل لنڊ	48
5.	مريادا	شري ليڪراج ڪشنچند ”عزيز“	50
6.	مان	موتيرام هيراننداڻي	53
7.	راهي منزل ناهي دور	شري واسديو ”نرمل“	56